

Voorstel aan college en raad

Nummer:	02430000116567
Datum:	4 september 2022
Opsteller:	T.L. van Noorloos
Portefeuillehouder:	Wethouder M.E. Companjen
Onderwerp:	meerjaren subsidie SJNV en jeugdinterventies

Het college van B&W besluit:

1. De raad voor te stellen om de extra kosten ter hoogte van € 1.332.600 te dekken uit de programmagelden Jeugd en uit de stelpost taakmutaties Gemeentefonds.
2. De Stichting Jeugd Noord Veluwe in 2023 een subsidie toe te kennen van € 4.284.200,00.
3. In het voorjaar van 2023 een lokale meerjarenbegroting voor de subsidiëring van de Stichting Jeugd Noord Veluwe op te stellen vanaf 2024, zodat de uitkomsten hiervan verwerkt kunnen worden in de kadernota/perspectiefnota/voorjaarsnota 2024.
4. Opdracht te geven aan het Domein Mens en Maatschappij om de jeugdinterventies overeenkomstig de "Lijst van Jeugdinterventies 1 september 2022" uit te voeren
5. De gemeenteraad over de jeugdinterventies jaarlijks te informeren vanaf 2022

Inleiding

Aanleiding algemeen

Na de decentralisatie van de Jeugdzorg in 2015 heeft de Gemeente Harderwijk, vaak samen met andere regiegemeenten, diverse stappen gezet om de transformatie vorm te geven. Die transformatie is noodzakelijk om het levensgeluk van alle inwoners van de Gemeente Harderwijk te verhogen. Daarnaast knellen de financiën steeds meer. Uitgaven lopen niet meer gelijk op met de rijksbijdrage. De opdracht om te transformeren en om de uitgaven beter af te stemmen op de rijksbijdrage, wordt opgepakt door een gezamenlijke Nota Sociaal Domein vorm te geven voor de Gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde. Deze nota zal juli 2023 gereed zijn. In de tussentijd wordt hard doorgewerkt aan de beide aspecten van de opdracht: transformeren en financiën beheersing. Tevens ligt er nog een taakstelling vanuit de gemeenteraad van € 750.000 die nog niet is gerealiseerd.

In de bijgevoegde memo wordt de richting meegegeven die het komende jaar uitgevoerd kan worden en daarna op kan gaan in het Uitvoeringsplan Sociaal Domein 2023-2028.

Aanleiding specifiek

De Stichting Jeugd Noord Veluwe (SJNV) voert, sinds de transitie van de jeugdzorg (2015), de preventie- en toegangsfunctie uit voor jeugdhulp in Harderwijk. Deze stichting is partner binnen het CJG en wordt middels subsidie gefinancierd door de gemeenten Oldebroek, Elburg, Nunspeet, Harderwijk en Ermelo. Deze subsidie wordt jaarlijks aangevraagd en verantwoord. De Stichting is de afgelopen jaren in omvang fors toegenomen door toename van het aantal cliënten en taken. Hierdoor stijgt ook de jaarlijkse subsidie en sluit deze niet aan bij de begroting van de gemeenten. De Stichting vervult een cruciale rol als het gaat om preventieve inzet in de Jeugdhulp in Harderwijk, waarbij geleidelijk een verschuiving gerealiseerd wordt van zwaardere naar lichtere ondersteuning. Doel is dat we evenwicht houden tussen kwaliteit, financiën en organisatie zodat we passende ondersteuning kunnen blijven leveren aan kinderen en jongeren die dit echt nodig hebben. Het is wenselijk dat er een meerjarenbegroting en -subsidie komt, waarmee op middellange termijn inhoudelijke afspraken gemaakt kunnen worden met de SJNV en als gemeenten ook tijdig voldoende middelen in de begroting op te kunnen nemen voor de subsidie van de SJNV. We kunnen en daarmee ook onze doelen te bereiken zoals verwoord in de startnotitie voor de nota sociaal domein.

Kader

Jeugdwet

Regiovisie Jeugdhulpregio Noord Veluwe (Norm van Opdrachtgeverschap)

Alternatieven

Accepteren dat de jeugdhulp niet helemaal getransformeerd uitgevoerd wordt en dat de uitgaven verder oplopen zonder dekking vanuit de Rijksbijdrage.

Beoogd effect

- Snellere toegang tot informatie en jeugdhulp
- Gezinnen versterken
- Slimmer worden/aansturen

We sluiten aan bij de ideeën over een lerend jeugdstelsel: door scholing, onderzoek en samenwerking bouwen we aan kennis over wat echt goed werkt. Sturen op het aanpassen van behandelmethodes, stoppen met dingen die niet werken en staan open voor vruchtbare initiatieven. We blijven leren, reflecteren en verbeteren.

- Beter betaalbaar

Kernboodschap

Wij streven naar een samenleving waarin mensen in staat zijn voor elkaar en voor zichzelf te zorgen. Zit het even tegen dan is hulp en ondersteuning voor inwoners die dit nodig hebben goed georganiseerd. Ook weten we dat mensen zelf vaak het beste idee hebben over hoe ze geholpen kunnen worden. Daar willen we op aansluiten.

Wij gaan ervoor zorgen dat, ondanks beperkte financiële en personele capaciteit, de ondersteuning aan inwoners bereikbaar, beschikbaar en betaalbaar blijft. En zoeken we samen als gemeente, inwoners en maatschappelijke partners naar oplossingen. Dit vraagt om een verandering in denken en doen van al deze partijen. Van een regelende en betalende overheid naar de gemeente als partner. Een aanpak waarin de mens centraal.

Argumenten

2.1. De verhoogde subsidie voor de SJNV gedeeltelijk bekostigen uit de programmagelden omdat deze lager uit kunnen vallen door meer preventieve inzet.

De versterking van het CJG en de overige interventies beogen naast de transformatie van de jeugdhulp ook een meer preventievere inzet en beperking van uitgaven voor gespecialiseerde jeugdhulp. Daarom is het mogelijk om minder hoog bedrag voor de programmagelden in de begroting op te nemen.

2.2. We verwachten op middellange termijn een besparing aan de maatwerkkant (specialistische jeugdhulp)

Er wordt nu fors geïnvesteerd in de toegang op zowel kwaliteit als kwantiteit. Daarmee verwachten we op middellange termijn dat er minder of passender (in één keer goed) gebruik gemaakt wordt van Geïndiceerde jeugdhulp (maatwerkkant). Zo sturen we op minder tot geen uithuisplaatsingen en meer regie op de jeugdhulptrajecten, waardoor trajecten niet langer doorgaan dan nodig is en niet zwaarder ingezet worden dan nodig is. Dit is ook in lijn met het beleid in Harderwijk.

We zijn steeds beter in staat om middels data te monitoren en te sturen, zowel op inhoud als op financiën. Ook de SJNV investeert met de uitbreiding van de capaciteit van overhead op het verbeteren van de data en de analyse hiervan.

3.1. Een passend subsidie bedrag maakt uitvoering van de opdracht mogelijk

Al jaren kampt de SJNV met een enorm hoge werkdruk. Door de Corona pandemie is deze werkdruk nog verder opgelopen. Dit leidt uiteindelijk tot ziekteverzuim en personeelsverloop. Met een passende subsidie kan de werkdruk verlaagd worden en een betere uitvoering aan de opdracht gegeven worden.

3.1. Een meerjaren-subsidie geeft de SJNV meer mogelijkheden om de CJG opdracht optimaal uit te voeren.

Om stabiele uitvoering te geven aan de uit te voeren opdracht aan de SJNV/CJG is meerjarige duidelijkheid noodzakelijk over de inhoud van de uit te voeren opdracht en over de financiële mogelijkheden. Er kan op middellange termijn aan de doelen gewerkt worden. De afspraken die wij als gemeenten maken met de SJNV vragen vaak om een realiseringstermijn van langer dan een jaar. Wanneer de SJNV daarvoor geen middelen ontvangt voor meerdere jaren zijn zij onvoldoende in staat om te sturen op doelen voor de middellange termijn.

3.2 Een meerjaren subsidie beperkt de administratieve last van de SJNV en de gemeenten

Jaarlijks subsidie aanvragen kost veel extra tijd bij de SJNV en bij de opdracht gevende gemeenten. Geld dat beter direct in de ondersteuning van kinderen en opvoeders besteed kan worden.

3.3 Een meerjaren-subsidie biedt meer kansen op de krappe arbeidsmarkt

Jaarlijkse subsidie beperkt de SJNV in het aantrekken van werknemers op de krappe arbeidsmarkt. Zoals bekend is personeel in de zorg schaars, het is daarom van groot belang voor de SJNV om te investeren in het binnenhalen en behouden van personeel. De meeste potentiële werknemers zullen aangetrokken worden door werkzekerheid voor een langere periode. Door de subsidie per jaar te verstrekken is dit niet goed mogelijk voor de SJNV.

3.4 De begroting van de gemeente sluit aan op de financiële afspraken met de SJNV

In de afgelopen jaren is er steeds meer van de SJNV gevraagd aan taken. Hierop moest elk jaar de begroting voor de subsidie aan de SJNV aangepast worden. Een meerjarenbegroting vanuit de SJNV helpt ons om tijdig voldoende middelen in de begroting op te nemen en daarmee ook onze (financiële) doelen te bereiken.

4.1. Een duidelijke opdracht tot transformatie en beperking uitgaven geeft richting aan het te voeren beleid

Binnen de vastgestelde regiovisie Jeugdhulp Noord Veluwe zijn nog veel uitvoeringsmogelijkheden. Door tot een duidelijkere sturing in deze uitvoering te besluiten kan meer eenduidig uitvoering aan het beleid gegeven worden. De Jeugdinterventies bieden hierin een handvat.

4.2. Een duidelijke opdracht over de beperking van uitgaven biedt financiële kansen voor de jeugdhulp begroting voor de komende jaren.

Iedere interventie geeft mogelijkheden tot het bijsturen van de uitvoering van het jeugdhulpbeleid. Dat is ook noodzakelijk omdat het al jaren niet meer lukt de uitgaven te beperken tot het niveau dat de rijksbijdrage biedt. Jaarlijkse ophoging van de jeugdhulpbegroting zet de totale gemeentelijke begroting onder druk. Die druk kan door middel van deze interventies beperkt worden.

4.3. De jeugdinterventies bieden mogelijkheden om de subsidie aan de SJNV te verhogen

Zonder jeugdinterventies worden de kosten aan de voorkant van de jeugdhulp (in het CJG) verhoogd, zonder dat het echt duidelijk wordt of dit ook tot verminderde uitgaven in de specialistische jeugdhulp leidt. De combinatie van versterken van het CJG en jeugdhulpinterventies aan onder andere de achterkant bieden een totaal pakket dat toekomstbestendigheid biedt op inhoudelijk en financieel terrein.

5.1. De raad moet op de hoogte blijven van de jeugdinterventies om zo nodig op kader stellend niveau bij te kunnen sturen.

De raad moet periodiek geïnformeerd worden over de ingezette jeugdinterventies en de effecten hiervan. Op die manier houden ze overzicht en kunnen, waar dit nodig is, bijsturen op kaderstellend niveau.

Kanttekeningen

1.1 Taken ten gevolge van nieuwe/ lokale ontwikkelingen moeten apart gesubsidieerd worden

De meerjarenbegroting van de SJNV is gebaseerd op de huidige afspraken. Zo zijn de consequenties voor de SJNV van de Gelderse Verbeteragenda nog niet meegenomen in de begroting van de SJNV, omdat de afspraken nog niet bekend waren. Deze zijn nu ingeschat op basis van de meest recente afspraken. Ook kunnen de Noord Veluwe gemeenten verschillen in het afnemen van de genoemde plustaken. Voor dergelijke afspraken worden aan de regionale of lokale bestuurstafel aanvullende (financiële) besluiten genomen.

2.1 Het vraagt om een forse investering

De SJNV realiseert zich dat er een forse investering van de gemeenten wordt gevraagd.

De toename van de hogere begroting van de SJNV (en dan in dit kader specifiek de basisdienstverlening) kan worden samengevat in de volgende drie maatregelen:

- Uitbreiding van de formatie met jeugd- en gezinswerkers om de basisdienstverlening goed uit te voeren
- Uitbreiding van de formatie gedragswetenschappers, passend bij een toegenomen formatie jeugd- en gezinswerkers
- Uitbreiding van de overhead van de organisatie.

De aanleiding daarvoor is:

- Er is sprake van een hoge werkdruk, met als gevolg een hoog ziekteverzuim en verloop onder medewerkers;
- Meer inzet op hulpvragen die complexer worden;
- Meer inzet op verbetering van de kwaliteit van de dienstverlening (onder meer door inzet van de Verklarende analyse en met het oog op 'in een keer goed' en het geven van 'goede hulp binnen de kaders van het budget');
- Onder meer als gevolg van de afspraken in de aanbesteding, komt er meer werk op het CJG af. Denk daarbij aan 3 maandelijks evaluatiemomenten en de consequenties van de Gelderse VerbeteragendaJeugdbescherming;
- Er wordt vaker een beroep gedaan op aanwezigheid van een medewerker CJG bij lokale ontwikkelingen, denksessies en overlegtafels door de gemeente, het onderwijs en het voorliggend veld;
- De formatie gedragswetenschappers is niet navenant meegegroeid met de groei van het aantal jeugd- en gezinswerkers, waardoor ook zij druk ervaren;
- De situatie zoals die nu is leidt er toe dat de directie van de SJNV meer dan gewenst wordt ingezogen in operationele zaken en zich minder kan richten op strategische onderwerpen die voor de SJNV en de stakeholders belangrijk zijn.
- Wanneer de gemeente de keuze maakt om de meerjarenaanvraag van de SJNV niet of niet volledig te honoreren zal dat leiden tot (een combinatie van):
 - Langere wachttijden in het CJG
 - Meer doorverwijzingen naar maatwerkvoorzieningen en hogere kosten als gevolg daarvan
 - Minder ruimte voor samenwerking met de netwerkpartners
 - Geen/minder inzet in huisartsenpraktijken en toename van het aantal verwijzingen door huisartsen naar niet-vrij-toegankelijke hulp
 - Werkdruk neemt toe, hoger verzuim, hoger verloop
 - Minder inzet mogelijk om de verbetering van kwaliteit van de dienstverlening te verbeteren (implementatie van Verklarende Analyse bijvoorbeeld zal langer duren)
 - Minder inzet mogelijk ten behoeve van CJG-inzet die in de inkoop jeugd zijn afgesproken (effecten 301-route, 3 maands-evaluatie)
 - Minder inzet van data-analist, HR-professional, PR-coördinator en coördinator vrijwilligers omgangsbegeleiding, met respectievelijk als gevolg impact op:
 - De gewenste verbetering van rapportages
 - De HR-begeleiding van collega's en verzuimbegeleiding bij re-integratie

- o De zichtbaarheid van het CJG in de gemeente/bij netwerkpartners
- o De uit te voeren trajecten in het kader van de vrijwillige omgangsbegeleiding (OONV).

Als die situatie zich voordoet, zal dat keuzes vragen. Een gedeeltelijke afwijzing van de meerjarenaanvraag zal doorgerekend moeten worden. Het is op dit moment dan ook niet mogelijk concreter te worden over de vraag wat de inwoners van de gemeenten hiervan zullen merken.

Wanneer de gemeente de gevraagde middelen toekent, zal dit recht doen aan de inzet en kwaliteitsverbetering binnen de SJNV, die nodig is om de afgesproken resultaten te behalen. We verwachten op termijn de investering terug te verdienen aan de maatwerkkant.

Omgevingswet

Niet van toepassing

Financiën

De Stichting Jeugd Noord Veluwe heeft haar begroting 2023 aangeboden met daarin een uitbreiding van taken. Voor Harderwijk resulteert dit in een subsidie van € 4.284.200,-. In de meerjarenbegroting 2023-2026 van Harderwijk is een bedrag opgenomen van € 2.951.600,-. Dit betekent dat er een aanvullend bedrag nodig is van € 1.332.600,-.

Het voorstel is om de extra kosten voor het CJG te dekken vanuit de programmagelden voor een bedrag van € 1.207.600,-. Door het organiseren van de zorg van de 'achterkant naar de voorkant' is het de bedoeling en de verwachting dat de uitgaven voor maatwerkvoorzieningen jeugd verminderen.

Daarnaast zijn er vanuit het Rijk middelen beschikbaar gesteld voor het versterken van wijkteams. Deze middelen, € 125.000,-, kunnen worden ingezet voor het versterken van het CJG.

Bij de begroting 2022-2025 is afgerond € 600.000,- gedekt vanuit de programmagelden voor versterking van het CJG. Met deze nieuwe begroting wordt nog eens afgerond € 1,2 miljoen uit de programmagelden gedekt. Het risico bestaat dat de extra investering in het CJG zicht niet (direct) terugvertaald in besparing op de maatwerkvoorzieningen. In de bestuursrapportages wordt de voortgang gemeld.

De eventueel niet ingezette extra inzet (uren) door de SJNV, worden teruggevorderd.

Duurzaamheid

Door een efficiënt jeugdhulp beleid te voeren worden reisbewegingen beperkt. De hulp wordt zo dichtbij mogelijk geboden: binnen de leefwereld van het kind. Het efficiënt inzetten van jeugdhulpverleners beperkt ook het aantal reisbewegingen.

Communicatie

De SJNV wordt op de hoogte gesteld door middel van een subsidiebeschikking.

Alle partners die betrokken zijn bij de jeugdinterventies worden zowel mondeling als schriftelijk op de hoogte gesteld van de (geplande) interventies. Zij worden ook allemaal nauw betrokken bij de uitvoering.

Uitvoering

- De SJNV de aangevraagde subsidie toekennen door een subsidiebeschikking;
- Het domein Mens en Maatschappij stelt een uitvoeringsplan op om de gewenste interventies te realiseren en te monitoren. De partners worden hierbij nauw betrokken

Evaluatie

Jaarlijks vindt er mede naar aanleiding van de jaarrekening van Meerinzicht een evaluatie plaats over de ingezette interventies;

Met het CJG vinden maandelijks tussenevaluaties plaats.

Bijlagen

1. Jeugdinterventies Harderwijk 2022 - 2023
2. Toelichting Jeugdinterventies 2022 - 2023
3. Kort overzicht Jeugdinterventies Harderwijk 2022 – 2023
4. Stand van zaken 40 actiepuntenplan Jeugdhulp 2018 - meetpunt september 2022 Harderwijk